

16.6.1

34a (משנה א') → 35b (עלין לא)

1. כל ימי נזרו מכל אשר יעשה מגפן היין מחרצנים ועד זג לא יאכל: במדבר ו, ד
 2. מיין ושכר יזיר חמץ יין וחמץ שכר לא ישתה וכל משרת ענבים לא ישתה וענבים לחים ויבשים לא יאכל: במדבר פרק ו פסוק ג
 3. כי יתן איש אל רעהו קמור או שור או שיה וכל בהמה לשמר ומת או נשבר או נשבה אין ראיה: שמות פרק כב פסוק ט
 4. ואם מן הצאן קרבנו מן הקשבים או מן העזים לעלה זכר תמים יקריבו: ויקרא פרק א פסוק י
 5. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מקם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם: ויקרא פרק א פסוק ב
 6. ונתתה הקטף בכל אשר תאונה נפשך בבקר ובצאן ובין ובשקר ובכל אשר תשאקד נפשך ואכלת שם לפני ה' אלהיך ושמתה אתה וביתך: דברים יד:כו

- I 'משנה א': minimal amounts of ingestion of grape and its byproducts for liability as נזיר
- a all byproducts are אסור and combine to be considered a minimal amount - כזית
- i earlier ruling: for drinking (wine/vinegar) – רביעית (approx. 3.5 oz.)
- ii חייב – ר"ע: even if he soaked his bread in wine and ate a כזית-worth (explanation below)
- b observation: our משנה does not accord with ר"א, who includes grape leaves and shoots in the prohibition
- i arguments:
- 1 א"א utilizes system of מיעוט ורבי to decipher a text with exclusionary language followed by inclusions
 - (a) therefore: יין ושכר (exclusive) followed by מכל אשר יעשה... (inclusive) → all are included, only vines are out
 - 2 חכמים use system of כללי ופרטי
 - (a) therefore: יין ושכר (detail) followed by מכל אשר יעשה... (general) → use פרט to guide inclusion
 - (i) therefore: only fruit and its byproducts are included
 1. added: fruit – even unripe; byproducts – even worm-eaten grapes (זג includes meat of grape)
 - (ii) challenge: perhaps we should follow details more narrowly: only completely ripe fruit included
 - (iii) answer: if so, no need for כלל – all completed fruit and byproducts are listed
 - (b) inference: from mention of 2nd set of details (זג), we learn that generally, we cannot interpret a פרט followed by a כלל as limited until there is a 2nd פרט following the כלל, as we find in נזיר
 - (c) question: how does ר"א learn this rule?
 - (i) Answer: from v. 3 or v. 4
 - (ii) Challenge: why not v. 5?
 1. Answer: the פרט in v. 5 may be there to specifically exclude היה
 2. block: it states בקר וצאן which direct to בהמה only
 - 3 note: source for validity of כלל ופרט – v. 6
 - (a) just as: the details are fruit which is a product, grown from the ground, so with all use of מע"ש funds
 - 4 rules:
 - (a) need for final כלל in כפ"כ – to expand application to things similar to פרט
 - (b) need for final פרט in פכ"פ – to limit application (else the כלל would add things dissimilar to the פרט)
 - (c) difference between כפ"כ and פכ"פ
 - (i) כפ"כ – if there's another item which is similar to the פרט in only one way – included;
 - (ii) פכ"פ – for inclusion, another item must be similar to the פרט in at least two significant ways
 - (d) difference between פרט וכלל against מיעוט ורבי
 - (i) answer
 1. פרט וכלל – the כלל expands to include and no need for exclusion (in our case – even shoots)
 2. מיעוט ורבי must necessarily exclude something → shoots are excluded
- II 'משנה ב': minimal kinds that must be eaten for liability
- a ת"ק: independent liability for grapes, wine and זג (meanings to be discussed)
- b ר"אב"ע: only liable if he ate 2 חרצנים and 1 זג (as per v. 1)
- i question: how does ר"אב"ע derive inference above – use of final פרט – if he requires זג for this?
- 1 Answer1: he uses ר"א's interpretive system
 - 2 Answer2: the wording and placement teach two things – the rule about כלל ופרט and the שעור
- c definition of חרצנים/זג:
- i ר' יהודה: חרצנים are peels, זג are seeds
 - ii ר' יוסי: (just like bell on animal – זג is the bell, ענבל the clapper) – חרצנים are seeds, זג the peel